

φάς, ἐπειδὴ οἱ φητεύοντες ἐπὶ τὰς ἀποικίας τὰ προϊόντα, εἶναι ἄνθρωποι, διαζόμενοι εἰς αὐτὸ τὸ ἔργον μετὰ μεγίστης σκληρότητος, μεταχειρίζονται λοιπὸν πᾶσαν εὐκαιρίαν, νὰ ἀποσπασθῶσιν ἀπὸ τῆς παλαιᾶς Δεσποτίας των, καὶ ἐὰν αὐτοὶ ἦσαν πολλὰ σκληροὶ ἢ ὠμοὶ καὶ ἀπάνθρωποι, νὰ ἐκδικηθῶσιν εἰς τὰ ὑποκειμένα των, ἢ εἰς τὰ ὑπάρχοντά τωι. Τοιαῦτα παραδείγματα ἡμυμπορῶμεν νὰ εὕρωμεν παραπολλὰ ἐν τῇ Ἰσορίᾳ τῶν διαφόρων Ζαχαρονήσων κ. τ. λ. τῆς δυτικῆς Ἰνδίας...¹⁾.

§. 8.

Όταν γένη τοιοῦτον ἐμπόδιον τῆς κοινωνίας τῆς Μητροπόλεως μετὰ τὰς ἀποικίας της, παρακινῶνται καὶ οἱ ἐκεῖ ἐλεύθεροὶ κάτοικοι, νὰ ἐλευθερωθῶσιν ἀπὸ τινὰς ὀχληρὰς ὑποχρεώσεις. Τοιοῦτον παράδειγμα ἔδωκαν κατὰ τῆς νεωτέρας χρόνης αἱ ἠνωμένα πολιτεῖαι τῆς Βορείᾳ Ἀμερικῆς...²⁾.

Μ' ὅλον τῆτο πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι δὲν ἀποσπῶνται ὅλαι αἱ ἀποικίαι ὁμοίως, ὅταν ἅπαξ συνεθισθῶσιν εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Μητροπόλεως διατεταγμένην αὐταῖς διοίκησιν, καὶ ἔχουσιν αἰτίαν νὰ εὐχαριστῶνται εἰς τὴν κατάστασίν των κατὰ τὰ φρονήματά των. Κατὰ τὸ 1650 οἱ Ὀλλανδοὶ εἰσβαλόντες εἰς τὴν Βρασιλίαν, εὗρηκαν εἰς τῆς ἐκεῖ κατοίκους τοιαύτην ἀποροφὴν κατ' αὐτῶν, ὡς μόνον μετὰ βίαν ἠδυνήθησαν νὰ σταθῶσιν ἐκεῖ ὀλίγον διάστημα καιρῶ, καὶ ἠναγκάσθησαν τέλος πάντων νὰ παραιτήσωσιν ὅλα τὰ ἀποκτηθέντα· διότι οἱ κάτοικοι τῆς ἐδίωξαν μετὰ τὰ ὄπλα εἰς τὰς χεῖρας. Λοιπὸν ἠδύνατό τις νὰ σοχασθῆ, ὅτι ἡ Βρασιλία ἠθέλεν ἀποσπασθῆ καὶ ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς Πορ-

¹⁾ Ἐχομεν πρόσφατον τοιοῦτον παράδειγμα τὰ ἐν τῇ νήσῳ Σάντ-Δομίγκο γεγόμενα, ὅπως ἀποσατήσαντες οἱ Μαῦροι κατὰ τῶν Δεσποτῶν αὐτῶν Γάλλων, αὐτῆς μὲν ἐξηφάνησαν ἢ ἀπεδίωξαν τὰς δὲ φυτείας καὶ πάντα τὰ κτήματά των οἰκειοποιήθησαν, καὶ ἤδη βασιλεύουσιν ἐκεῖ ἀνεξάρτητοι.

²⁾ Αἱ 15 ἠνωμένα πολιτεῖαι, αἱ ὁποῖαι Ἀγγλικαὶ ἀποικίαι ἔσαι ἀπεσπασθησαν ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς Ἀγγλίας τῷ 1774, καὶ κατέστησαν ἑαυτὰς αὐτονόμους, βοηθείᾳ τῆς Γαλλίας. Ἡ Ἀγγλία, ἀφ' ἧς ἐδοκίμασε διὰ τῆς ἀποσαλέντος κατ' αὐτῶν στρατῶ ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Γάγγε νὰ τὰς ὑποτάξῃ, καὶ δὲν κατορθώσεται, ἠναγκάσθη τῷ 1784 νὰ γνωρίσῃ καὶ νὰ ἐπικυρώσῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν των.

Πορτογαλλίας. Δὲν τὸ ἔκαμεν ὁμως, ἀλλ' ἐκβσίως ὑπετάχθησαν πάλιν οἱ κάτοικοι εἰς τὴν Πορτογαλλικὴν κυριότητα. Μ' ὅλον ὅπῃ ἡ Ἰσπανία κατὰ τὸν παρόντα πόλεμον ¹⁾ κρυφίως μόνον καὶ πολλὰ ἀδύνατα ἤμπορεῖ νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς ἐν τῇ Ἀμερικῇ ἀποικίας της, καὶ νὰ τὰς προσατεύσῃ κατὰ τῶν ἐξωτερικῶν, καὶ πολλὰ ὀλιγώτερον κατὰ τῶν ἐσωτερικῶν ἐχθρῶν, πλὴν δὲν ἀκέεται νὰ γένωσιν ἀποσασίαι ἐν αὐταῖς κατὰ τῶν Ἰσπανῶν ²⁾. Μὲ ὅλον τῆτο εἶναι καθόλου ἀληθινόν, ὅτι ἀπαιτεῖται σημαντικὸν ναυτικὸν διὰ μέγαλον ἐμπόριον τῶν ἀποικιῶν· διότι ἐὰν διακοπῇ ἡ ἐλευθέρη κοινωνία, τὸ ἐπ' αὐτὰς ἐμπόριον μένει μόνον μικρὸν καὶ ἀσημαντόν, καὶ μὲ ὅλον ὅπῃ ἱκανοὶ ἐπιχειρηματῆαι πραγματεύονται ἤθελαν εὐρίσκονται, οἱ ὅποιοι θέλωσι νὰ ἐξακολοθήσωσι τὸ ἐκεῖ ἐμπόριον, εἶναι μ' ὅλον τῆτο πάντοτε εἰς κίνδυνον, νὰ ἰδῶσι τὸ πλοῖον καὶ τὸ φορτίον ἀρπαγμένα ὑπὸ τῶν πειρατῶν τῶ ἐχθρῶ. Εἶναι γνωστὸν, ὅτι πάμπολλα χρήματα κείμενα εἰς τὴν Ἀμερικὴν διὰ τὸ Βασίλειον τῆς Ἰσπανίας δὲν δύνανται νὰ ἔλθωσι τώρα εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ ὅτι ἡ ἀυλὴ τῆ Μαδρίτ εἰρίσκεται κατὰ τὸ χρηματικόν της ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον καὶ δὲ αὐτὴν τὴν αἰτίαν ἐν μεγάλῃ ἀταξίᾳ. Δι' ἐπιχειρησθεῖσαι δοκιμαί, διὰ νὰ τὰ φέρωσιν εἰς τὴν Εὐρώπην ἀπέβησαν πολλὰ δυσχεεῖς, διότι ἔπεσαν ὅλα τὰ χρήματα εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν. Ὅποιον ἐμπόριον ἀραγε ἠθέλεν ἤμπορέσει νὰ ἐνεργήσῃ ἡ Ἰσπανία ἐπὶ τῆ παρόντος πολέμου, καὶ ὅποιον κέρδος ἠθέλεν ἀπολαύσει ἐξ αὐτῆ, ἀνίσως ἠθέλεν εἶναι ἱκανὴ νὰ τὸ ὑπερασπίσθῃ μὲ ἐν ἀρκετὸν ναυτικόν ³⁾.

§. 9.

Ἐμπόριον τῶν ἐργοχειρῶν. Αὐτὸ καταγίνεται μὲ τὰ πράγματα, εἰς τὰ ὅποια δίδωσιν οἱ ἄνθρωποι διὰ τῆς τέχνης

Z 2

¹⁾ Τὸν κατὰ τὸ 1801 ἔτος μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Ἀγγλίας.

²⁾ Τότε μὲν ὅτε συνεγράφετο τὸ παρὸν σύγγραμμα ἐν εἶχον συμβῆ ἀποσασίαι εἰς τὴν Ἰσπανικὴν Ἀμερικὴν, μετὰ ταῦτα ὁμως συνέβησαν πάμπολλαι ἀπὸ τὸ Μεξικὸν ἕως τῆ Χιλί, καὶ εἰσέτε αἰῶζονται εἰς διάφορα μέρη.

³⁾ Ὁ συγγραφεὺς ἔγραψε τὸ παρὸν σύγγραμμα κατὰ τὸ 1801 ἔτος,

χνης καὶ ἰργασίας πλειοτέρα ὠραιότητα, κομψότητα καὶ εὐ-
 χρησίαν, παρ' ἐκείνην τῆς καταστάσεώς των, εἰς τὴν ὁποίαν τὰ
 γεννᾷ ἡ φύσις. Τὰ ἐργόχειρα καὶ τὸ ἐμπόριον τῶν ἐργοχείρων
 εἶναι πολλὰ ἐσιώδη δι' ἐκάστην χώραν, καὶ πάντες οἱ κυβερνῶ-
 νται τῶν σημερινῶν πολιτειῶν ἐπιμελῶνται πολὺ ἢ ὀλίγον, νὰ
 καταστήσωσιν εἰς τὸν τόπον των ἐργόχειρα, ἢ εἰάν ὑπάρχωσι,
 νὰ τὰ διατηρῶσιν ἐν αὐτῷ. Δι' αὐτὸ ὀφείλβει μᾶλλον νὰ ἐπι-
 μελῶνται, γινώσκοντες, πόσον αἰξάνει δι' αὐτῶν ἡ εὐτυχία.
 μιᾶς χώρας, ὅταν κατασκευάζῃ ἀρκετὰ πράγματα, ἐμόνον διὰ
 τὰς χρείας καὶ τὴν πολυτέλειαν τῶν ἐγκατοίκων της, ἀλλ' ἐτι
 πᾶμπολλα ἀπὸ αὐτὰ ἐξάγει εἰς τὴν ἀλλοδαπήν.

§ 10.

Ἐν γένει ἡ ἀκμάζουσα κατάστασις τῶν ἐργοχείρων προξενεῖ
 μεγάλην φιλοπονίαν τῶν ἐγκατοίκων, οἱ τινες διὰ τῆς ἐπι-
 πλείου κυκλοφορίας τῶν χρημάτων προσπορίζονται ἀμοιβαίως
 τὰ ἀναγκαῖα των ἔξοδα. Οἱ τόποι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ὑπερέβησαν
 ἐν τῷ ἄλλῳ εἴηνῃ, ἔλκβσι πάντοτε τὰ χρήματα τῶν ξένων πρὸς
 ἑαυτὰς, ὅθεν εἶναι καὶ πλεσιώτεροι. Καὶ εἰς τῷτο δίδει ἡ Βρε-
 τανία μέγα παράδειγμα.

Τὸ κέρδος εἶναι δι' ἕνα τὸπον καὶ τότε πολλὰ μέγαλον, ὅταν
 δὲν ἔχη χρείαν τῶν ξένων ἐργοχείρων, ἀλλ' ἔχη ἐξ αὐτῶν ἰκα-
 νὰ διὰ τὴν ἰδίαν τε χρῆσιν, χωρὶς ὅμως νὰ ἤμπορῇ νὰ κάμῃ ἐξα-
 γωγὴν ἐξ αὐτῶν. Πρὸς τῷτοις ἡ πείρα διδάσκει, ὅτι ἐκ τῷτου
 πολλὰ αὐξάνει ὁ πολιτισμός. Ἐὰν δὲ ἐξάγωνται καὶ εἰς τὰς ξέ-
 νους τόπους, τότε ἡ δαπάνησις αὐτῶν ἐν τῷ ἰδίῳ τόπῳ εἶναι πλέ-
 ον ἀσφαλῆς.

§ 11.

Εἰς διαφορὰς τόπους ὅμως, πῆϊμέν διὰ τὴν φυσικὴν ποιότη-
 τα

καθ' ὃν καιρὸν εὐρίσκετο ἡ Ἰσπανία περιπεπλεγμένη εἰς πόλεμον
 μετὰ τὴν Ἀγγλίαν. Ὁ ἀναγνωστὴς λοιπὸν πρέπει νὰ ἐκλάβῃ τὰ ῥη-
 θέντα ὡς ἀπλῶν παράδειγμα, οὐχὶ ὡς ἐνεσῶτα συμβάντα.

τα τῆς τῶν, πῆ δὲ διὰ τὴν ὀλίγην ἐπιτηδειότητα αὐτῶν τῶν ἐργοχείρων, τόσον καὶ δι' ἄλλας αἰτίας, αἱ ὁποῖαι πολλάκις γίνονται ἀπὸ τὴν δίσνοιαν τῶν κρατῆντων, ὅσον ἀφορᾷ τὸ σῆμα τῶν ἐργοχείρων, δὲν εἶναι τὰ ἐργόχειρα εἰς τὴν αὐτὴν ἀκμάζουσαν κατάστασιν, ἀλλ' ἐν ἔθνος δίδει κατ' ἔτος εἰς ἕν ἄλλο πολλὰ χρήματα, διὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα συναριθμεῖ εἰς τὰς χρείας τῆς. Ἐκ τούτου γάνει τὰ μετρητὰ χρήματά τῆς, ὅθεν ἡ κυκλοφορία τῶν χρημάτων ἀδυνατεῖ κατὰ πολλὰ, δι' αὐτὸ τῆτο ἡ φιλεργία ἐλαττῆται, καὶ ἐν γένει ἐκπίπτει ἰπέρμετρα ἡ εὐτυχία τῆς πολιτείας. Τῆτο νοήσαντες οἱ διοικῆντες, οἱ μὲν προωιμότερον, οἱ δὲ ἀργότερον, ἐμπόδισαν δι' ὅλα τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ξένων ἐργοχείρων, ἢ τῆλάχισον ἐφρόντισαν νὰ τὴν δυσκολευσῶσι διὰ τῶν τελωνικῶν φόρων τόσον, ὥσε' ὁ ξένος τεχνίτης δὲν ἠδύνατο νὰ ἐργάζεται μὲ τιμὴν κατωτέραν τῆς τῆς ἐντοπίης. κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἔπρεπε πλέον νὰ ἀυξήσῶσι τὰ ἐντόπια ἐργόχειρα, καὶ νὰ κρατηθῶσι τὰ μετρητὰ εἰς τὸν τόπον.

§. 12.

Αὐτὰ τὰ μέτρα ἐνεργῶσιν ἐξ ἅπαντος, καὶ φυλάττονται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἐν ἐκάσῳ εὐνομημένῳ τόπῳ. Πλὴν δὲν δύνανται νὰ ἐμποδίσῶσι τελείως τὰ ξένα ἐργόχειρα, ἐπειδὴ εἰρίσκονται ἐν παντὶ τόπῳ πολλοὶ ἄνθρωποι ἀπαταιῶνες καὶ κερδομανεῖς, οἱ ὁποῖοι καταβάλλουσι πᾶσαν τὸλμην, ἵνα διὰ τῆς ἀπηγορευμένης τρόπῃ εἰσάξῶσιν εἰς τὸν τόπον ξένα ἐργόχειρα, τὰ ὁποῖα, ὅταν ὑπερτεροῦσι κατὰ τὴν ποιότητα καὶ τὴν ὀλίγην τιμὴν, φέρουσι μέγα κέρδος εἰς τὸν πραγματευόμενον μὲ ἀπηγορευμένα πράγματα (Contrebantist). Ὅσον καὶ ἂν ἐπιτυγχάνονται τὰ μέτρα κατὰ τῆς ἀπηγορευμένης ἐμπορίας, μ' ὅλον τῆτο εἶναι ἀληθές, ὅτι εἰς τὰ ῥηθέντα περιστατικὰ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προφυλαχθῶσιν ἐντελῶς. Μ' ὅλον ὅπῃ ἡ Βρετανία εἶναι πανταχόθεν περικυκλωμένη μὲ νερόν, καὶ οἱ τρόποι κατὰ τῶν ἀπηγορευμένων πραγμάτων εἰς τὰς λιμένας, ὅπῃ γίνεται ἡ εἰσαγωγή, εἶναι πολλὰ μεγάλοι καὶ ἀκριβεῖς, εἶναι ὁμῶς γνωστὸν τοῖς πᾶσιν, ὅτι ἀπὸ τὰ παραθαλάσσια τῆς Γαλλίας καὶ ἀπὸ ἄλλες τόπῃς γίνεται μεγαλώτατον ἐμπόριον μὲ ἀπηγο-

ρευ-

ρευμένα πράγματα. Τέτο συμβαίνει πολλά περισσότερον εἰς τὴν Περσίαν. Μὲ ὄλην τὴν προσεκτικωτάτην ἐπιμέλειαν, δὲν θέλει δυνηθῆ ἐκεῖ ἡ διοίκησις νὰ ἐμποδίσῃ τελείως τῶν ἀπηγορευμένων πραγμάτων τὴν εἰσαγωγὴν. Καθὼς εἶναι μὲ τὴν εἰσαγωγὴν ἐμποδισμένων πραγμάτων εἰς τόπον τινα, ἔτιωσ εἶναι καὶ μὲ τὴν ἐξ αὐτῆ εἰσαγωγὴν ἀπηγορευμένων πραγμάτων.

§. 13.

Εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν ἐργοχείρων πρέπει νὰ θεωρῆ τις ἐξαιρέτως τὰ ἐπόμενα ἀντικείμενα.

α.) Ἐὰν ὁ τόπος εὐρίσκη ἐκεῖ, ὅπως εἶναι τὸ ἐργόχειρον, τὰ ὠμὰ προϊόντα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ λεπτυνθῶσι διὰ τῆ τεχνουργείας, καὶ καθ' ὅλα νὰ γένωσι τελειότερα καὶ εὐχρηστότερα, ἢ πρέπει νὰ τὰ ἀγοράσῃ ἀπὸ ξένον τι γένος. Εἰ μὲν τὰ ἔχει ἐκεῖ ἐν τῷ τόπῳ, μένει εἰς αὐτὸν ἡ ὑπεροχὴ τῶν κατασκευασῶν πραγμάτων μᾶλλον βεβαιότερα, ὅταν ἤδη τὴν ἔχη. Πρὸς τέτοις ἐν καιρῷ πολέμῳ δὲν κρῆματα ἀπὸ τὸ πολέμιον ἔθνος, καὶ δὲν ἔχει χρεῖαν νὰ φοβῆται, ὅτι θέλει ἐμποδισθῆ διὰ μιᾶς ἢ ἐξαγωγῆ (τῶν ὠμῶν προϊόντων) ἀπὸ τὸν ξένον τόπον, καὶ ἐπομένως νὰ μένη ἄργον ὄλον τὸ ἐργόχειρον. Εἰς αὐτὰς τὰς κινδύνους ὅμοιως ὑπόκεινται τὰ ἐργόχειρα μιᾶς χώρας, τὰ ὁποῖα δὲν εὐρίσκουσιν εἰς τὸν τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκουσιν, ὅλα τὰ ὠμὰ προϊόντα ὅσα ἐργάζονται. Ἡ Γαλλία ἐδοκίμασε τέτο εἰς: πολλὰ εἶδη τῶν ἐργοχείρων τῆς ἐπικρατεῦντος τῆ πολέμου τῆς ἐπαρσάσεως. Ἐπειδὴ π. χ. τὰς βαφαῖς κ. τ. λ. τὰς ὁποῖας ἐλάμβανον ἀπὸ τόπους μακροῦν, δὲν ἠδύνατο νὰ τὰς λάβῃ πλέον κατ' εὐθείαν, ὡς τὰς ἐλάμβανε πρὸ τῆ πολέμου. Πολλὰ ἐργόχειρα ἐζημιώθησαν ἐκ τέτοι ὑπέρομετρα, ἢ ἠναγκάσθησαν νὰ παύσωσι τὴν ἐργασίαν των.

§. 14.

β.) Ἡ εὐθηνία τῆς ζωοτροφίας συνεργεῖ πολὺ εἰς τὴν πρόοδον τῶν ἐργοχείρων. Τέτο εἶναι φυσικώτατον, διότι ὅλοι οἱ ἐν αὐτοῖς ἐργαζόμενοι, χρειάζονται ὀλιγώτερον μισθόν, διὰ νὰ ἠμπορώσι νὰ τρέφονται, παρὰ εἰς ἐκείνας τὰς τόπους, εὐθα αἱ ζωο-

ζωοτροφίαι είναι ακριβαί. Ὁ κύριος τῆ ἐργοχείρου λοιπὸν δύναται νὰ πωλῇ τὰς πραγματείας τε εἰς τιμὰς εὐθηνότερας, καὶ νὰ προτιμᾶται εὐκόλα ἀπὸ ἄλλης εἰς πράγματα τῆς αὐτῆς ποιότητος. Διὰ τῆτο δὲν εἶναι ὠφέλιμον δι' ὅλα νὰ κατασῆσθαι τις τεχνουργία (φαρμάρικας) πολλὰ πλησίον τῶν μεγάλων πόλεων, ἢ εἰς τόπους, ἐν οἷς εἶναι ἀκριβὰ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, διότι ἐκεῖ ἔμνον τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐργατῶν εἶναι ἀκριβώτερα, ἀλλὰ καὶ ἡ διατήρησις τῶν ἀναγκαίων κτιρίων καὶ ἐργαλείων κ.τ.λ. πολυέξοδος.

§. 15.

γ.) Διὰ τὰ τεχνουργία εἶναι πολλὴ διαφορὰ, εἰν εὐρίσκωνται εἰς τόπον πεδινὸν, ἢ εἰς ὄρεινόν, ποτιζόμενον ὑπὸ ποταμῶν καὶ ἐφοδιασμένον μὲ ξύλα. Ἐν τεχνουργεῖον πολλῶν ξύλων θεόμενον, εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ κομισθῶσι μὲ μεγάλα ἔξοδα, δὲν δύναται ἴσως μόνον διὰ τῆτο νὰ σαθῆ. Ἐν ἄλλο δὲ ἀκριβίζει ἴσως μόνον, διότι κεῖται παρὰ τινὰ μέγαν ῥύακα, ἢ παρὰ τινὰ ποταμὸν, ἐπὶ τὸν ὁποῖον θελεύσσι πολλοὶ τροχοὶ, καὶ ἱμπορῶσι νὰ κατορθωθῶσι πολλὰ ἐσιώδεις προεργασίαι διὰ τῆ νερῶ ἀνευ μεγάλων ἔξοδων. Πρὸς τῆτοις δύναται δι' αὐτῶν νὰ κομισθῆ ἡ ὕλη, καὶ τὰ ἔτοιμα πράγματα νὰ μετακομισθῶσιν ἐκεῖθεν εὐκολώτερον. Ὅθεν οἱ διώρυγες (κανάλια) συνεργῶσι κατὰ πολλὰ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν κοινωνίαν μιᾶς χώρας, καὶ εἰς τὴν εὐκολίαν τῶν τεχνουργεῖων. Αὐτὴν τὴν ὠφέλειαν ἀποκαμβάνουσιν οἱ Ἀγγλοὶ εἰς μέγαν βαθμὸν, διότι ἡ Βρετανία ἔχει πλεονότερες διώρυγας παρὰ ἄλλος τις τόπος.

§. 16.

δ.) Περὶ τῶν χρημάτων. Ἐπειδὴ κατωτέρω θέλω ἐκθέσει τὰ περὶ αὐτῶν ἐν ἰδίῳ κεφαλαίῳ, λέγω ἔδῳ πόσον μόνον, ὅσον ἀνήκει εἰς τὰ ἐργόχειρα. Σημειῶ λοιπὸν ὅτι τὰ ἐλαφρὰ νομίσματα ¹), εἶναι πολλὰ ὠφελιμώτερα διὰ τὰ ἐργόχειρα, παρὰ τὰ

¹) Ἐλαφρὰ νομίσματα ἐννοητέον ἔδῳ τὰ μικρὰ χάλκινα ἢ ἡμιχάλκινα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐν χρήσει εἰς ὅλας τὰς πολιτείας τῆς Εὐρώπης.

τὰ βαρέα· διότι ὁ κύριος τῶν ἐργοχείρων πρέπει νὰ πληρώνη τὰς ἐργάτας τε μὲ ἐλαφρὰ νομίσματα κατὰ τὴν συνήθειαν, τὰ ὁποῖα μὲ ὅλον ὅπῃ εἶναι χαραγμένα εἰς τὸ μέτρον ¹) τῶν βαρέων νομισμάτων, δὲν ἤμπορῶσι νὰ δώσωσιν εἰς τὸν ἐργάτην πλείοτερα χρειώδη πράγματα, παρὰ ἂν ἦσαν χαραγμένα εἰς κατώτερον μέτρον. ἐπειδὴ τὰ ἐξοδιάζει λιανικῶς, καὶ ἔτις ὁ Χαμβρογιάνος εἰς τὰ αὐτὰ περιζατικά, δὲν λαμβάνει πλείοτερα πράγματα διὰ τὸ ἐδικόν τε βαρὺ Σίλλιγγ, παρὰ ἕνας ἐργάτης εἰς τὴν Βεσφαλίαν διὰ τὸ Κριϋτζάριόν τε, καὶ εἰς τὴν Σαξονίαν διὰ τὸ Σέξερόν τε. Ὅθεν αἱ διοικήσεις τῶν πολιτειῶν, εἰς τὰς ὁποίας τὰ ἐργόχειρα εἶναι εἰς μεγάλην ἐνέργειαν, σοφώτατα ποῖσσι, μὴ ἐκδίδεσαι τὰ ἐλαφρὰ νομίσματα εἰς πολλὰ μεγάλην τιμὴν, καθὼς πολλὰ σφαλερὰ ἔκαμεν ἡ Δανία εἰς τὸ τελευταῖον νομισματοκόπημα.

§. 17.

ε.) Εἰς τῶν ἐργοχείρων τὴν πρόοδον ἔχουσι μεγάλην εἰσροὴν καὶ οἱ φόροι, οἱ ὁποῖοι πρέπει δι' ὁποιαδήποτε πρόφασιν νὰ δίδωνται εἰς τὴν πολιτείαν. Διότι εἰς εἶναι πολλὰ μεγάλοι, ἤμπορῶσι πολλάκις τινὰ ἐργόχειρα μόνον δι' αὐτὰς τὰ μὴ εὐδοκιμῶσι. Πρέπει πρὸς τέτοις νὰ θεωρῆται ἐξαιρέτως εἰς τὰ ἐργόχειρα, τὰ καθόλου ἀναγκαῖα ἐν τινι πολιτείᾳ, καὶ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα εἶναι μᾶλλον περιττὰ ἢ ἀναγκαῖα. Ταῦτα πρῶτα δύνανται νὰ πληρώνωσι πλείοτερα τῶν τελευταίων· ἐπειδὴ ἡ σύστασις των εἶναι πλέον βεβαιωμένη διὰ τῆς πραγματικῆς χρείας, παρὰ τὰ τῶν τελευταίων εἶδος.

§. 18.

ε.) Συνεχῶς συμβαίνει, ὅτι τεχνουργοὶς θέλει νὰ ἔμβη εἰς μεγάλα ἐπιχειρήματα, ἵνα αἰξήσῃ δι' αὐτῶν τὸ ἔργον τε, δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ὅμως, ἔχει πολλὰ μικρὸν κεφάλαι-

ον

πλὴν τῆς Τυρκίας· βαρέα νομίσματα δὲ, τὰ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, τῶν ὁποίων ἡ τιμὴ εἶναι ἀσφαλής.

¹) Μέτρον, τὴν βᾶσιν τῆς μετάλλου νοητέον τ. ε. τὸ Τυρκιστὶ ἀγιάρ.

ον (καπιτάλι). Ὅθεν ἀνίσως ἐνεργεῖ ἔργον σερεόν, θελεῖ καταφύγει εἰς τὴν πίσιν καὶ νὰ δανεισθῇ χρήματα, εἰάν κερδαίνῃ μὲ ἀντὰ τὰ δάνεια ἢ μόνον τὴς δι' αὐτὰ δοθησομένους τόκους, ἀλλὰ καὶ τι πλεῖον διὰ τὸν κόπον καὶ κίνδυνόν τε. Διὰ νὰ ἡμπορέσῃ ὅμως νὰ τὸ κατορθώσῃ αὐτὸ, πρέπει οἱ τόκοι νὰ μὴ εἶναι πολλὰ μεγάλοι. Διότι τίς φρόνιμος τεχνουργὸς κατὰ τὴν νῦν κατάστασιν τῆ ἐμπορίας ἤθελε βεληθῆ νὰ δώσῃ 10, 12 καὶ πλείονα τὰ ἑκατόν; Τέτο δυνατόν νὰ γένη μόνον ἐνίοτε καὶ δι' ἄλλας αἰτίας, π. χ. ἐν καιρῷ πολέμου.

Ἐάν κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἐπαναστάσεως ἐν τῇ Γαλλίᾳ, ἠδύνατό τις νὰ δανείσῃ τὰ χρήματά τε πρὸς δύο καὶ πρὸς τρία τὰ ἑκατόν τὸν μῆνα, δὲν πρέπει διὰ τῆτο νὰ πιεῦσωμεν, ὅτι οἱ δανειζόμενοι ἦσαν τεχνουργοὶ ἀσφαλεῖς, ἀλλὰ μόνον ἐκεῖνοι ἠδύνατο νὰ δεχθῶσι τοιῦτες τόκους, ὅσοι εἶχόν τινα εὐκαιρίαν νὰ κάμωσιν ἐπικερδές τι ἔργον, καὶ ἴσως ἄπαξ, ἢ ἦσαν τοιῦτοι ἄνθρωποι, οἳ τινες ἐπραγματεύοντο ἐμπόριον ἀνεμιαῖον εἰς τὴν τύχην, καὶ ἔβαλλον εἰς κίνδυνον ὅσα εἶχον, καὶ πολλάκις ἐπὶ σκοπῷ ἀπάτης, διὰ νὰ χάσῃ τὸ κεφάλαιον ὁ δανείσας αὐτὸ ἐπὶ τοιῦτοις ὑπερβολικοῖς τόκοις, ἐπειδὴ εἰς τοιαύτην πίσιν σπανίως θεωρεῖται ἡ κατάστασις τῆ δανειζομένης, καὶ ἡ θέλησις τῆ νὰ πληρώσῃ πάλιν τὸ χρέος. ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ θεωρηθῆται μὲ ὁμοίαν βεβαιότητα.

§. 19.

ζ.) Εἰς τὰ τεχνουργεῖα πρέπει νὰ θεωρηθῆται ἀρκετὰ καὶ ἡ ἐσωτερικὴ ποιότης τῶν κατασκευαζομένων πραγμάτων. αὐτὴ ἐξήρηται κυρίως ἀπὸ τὰ ἀκόλῃθρα περιστατικά·

Α'. Ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴν ποιότητα τῶν εἰς ἐργασίαν λαμβανομένων ἀνεργάτων, ἢ κατὰ τι προηρηγασμένων προϊόντων. Εἶναι φανερόν, ὅτι αὐτὸ τὸ περιστατικὸν διορίζει τὴν μέλλουσαν ποιότητα τῆ πράγματος. Ἐπειδὴ ἢ δὲν εἶναι χρεῖα νὰ καταβάλλῃ τις τόσῃ πολλὴν ἐργασίαν εἰς αὐτὸ, ὅσῃν πρέπει νὰ καταβάλλῃ εἰς ἕλην κατωτέρας ποιότητος, ἢ εἰάν ἐργασθῆ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἢ μία καὶ ἢ ἄλλη ἕλη, τὸ πρᾶγμα ὅμως ἀφ' ἑ

Η

ἐργα-

ἐργασθῆ ἔντελως εἶναι καλλίτερον τὸ κατασκευασθῆν ἐκ τῆς καλλιτέρας ὕλης, παρὰ τὸ ἐκ τῆς τραχυτέρας καὶ χείρονος.

§. 20.

B. Εἰς τὰς νεωτέρας καιρὸς αἱ μηχαναὶ προήγαγον μεγάλην μεταβολὴν εἰς τὰ τεχνουργεῖα, ἐπειδὴ ἔγιναν δι' αἰτῶν αἰ πραγματεῖαι ἢ μόνον καλλίτεραι, ἀλλὰ καὶ εὐθηνότεραι· α.) ἔγιναν καλλίτεραι, ἐπειδὴ αἱ μηχαναὶ δίδουσι τοιαύτην ὁμοιότητα π. χ. εἰς τὰ νῆματα κ. τ. λ. τὰ ὅποια μῆτε οἱ πλέον ἐξησκημένοι ἄνθρωποι δὲν εἶναι ἱκανοὶ νὰ τὰ κάμωσι πάντοτε τόσον ὁμοίως. β.) εὐθηνότερα, ἐπειδὴ ὅταν ἐν παιδίον ἤμπορεῖ διὰ τῆς ἀτμομηχανῆς¹) νὰ γνέσῃ διὰ μιᾶς τέσσαρας χιλιάδας νῆματα (κλωσάς), κατὰ φυσικὸν λόγον δύνανται νὰ κατασκευασθῶσι τὰ ὅσα π. χ. εὐθηνότερα, παρὰ ἂν ἔπρεπε νὰ γνέσῃ ἕκαστος ἄνθρωπος μόνον ἐν νῆμα, ὡς πρότερον, καὶ καθὼς ἔτι γίνεται εἰς πολλὰς τῶν. Οἱ Ἄγγλοι γνωρίζουσι τὴν ὑπερβολικὴν εὐτυχίαν τῶν τεχνουργείων των ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ αὐτὰς τὰς νέας ἐφευρέσεις, καὶ ἄχρι τῆς δε δὲν εἶναι πιθανόν, ὅτι θέλει ἐξισωθῆ μὲ αὐτὰς κατὰ τῆτο ἄλλο ἔθνος, ἢ ὅτι θέλει τὰς ὑπερβῆ. Ὅσον ἀμαθὴς καὶ ἂν εἶναι ὁ Ἄγγλικὸς τεχνίτης εἰς κάποια πράγματα, ἔμαθε μὲ ὅλον τῆτο τὸ ἀνήκον εἰς τὸ ἔργον τὸ, καὶ ἠξεύρει μηχανικὴν, χημικὴν²) κ.τ.λ. ὅσον ἠμπορεῖ νὰ μεταχειρισθῆ αὐτὰς τὰς ἐπισημας εἰς τὰς ἐργασί-

¹) Ἡ ἀτμομηχανὴ ἐφευρέθη εἰς τὴν Ἄγγλιαν κατὰ τὸν 15^{ον} αἰῶνα, ἢ σύνθεσις αὐτῆς εἶναι κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον, εἰς σιδηρῆς λέβης (καζάνι) γεμίζεται μὲ νερὸν, καὶ βάλλεται ὑποκάτω τε φωτιά, τὸ σῶμα τε εἶναι σκεπασμένον μὲ προσαρμοσμένον πῶμα (καπίκι), τὸ ὅποιον ἔχει μίαν τρύπαν σπυρὴν σχηματίζουσαν σωλήνα. τὸ νερὸν ὅταν ἀρχίσῃ νὰ βράζῃ, διαλυόμενον εἰς ἀτμὸν, ἐξέρχεται διὰ τῆ σωλήνος στενοχωρούμενον, καὶ ἡ δύναμις αὐτῆ κινεῖ ἓνα κύλινδρον, αὐτὸς δὲ βάλλει εἰς κίνησιν. ἄλλας μηχανὰς, ὡς ἀντλίας, ἀμάξια, γνεσῆρια κ.τ.λ. Τὴν ἰσορίαν αὐτῆς εὗρισκει ὁ βυλόμενος εἰς τὸ Gren's neuem Journ. der Phys. Bd. 1. S. 63.

²) Τινὲς γράφουσι χημικὴν διὰ τῆς ἑκ τῆς Γαλλικῆς ὀρθογραφίας. Chymie καὶ Chimie, ἐπειδὴ δὲ ἡ λέξις εἶναι Ἀραβικὴ, καὶ οἱ παραλαβόντες αὐτὴν Ἕλληνας τε καὶ Λατῖνοι γράφουσιν, οἱ μὲν Χημικὴ, οἱ δὲ Chymia δὲν ἀρμόζει ἢ Γαλλικὴ μῆτε ἢ Γερμανικὴ ὀρθογραφία.

ἡσυχίας τε. Εὐκταῖον πρᾶγμα ἤθελεν εἶναι, νὰ εὐρίσκηται τὸ
ὁμοίως καὶ εἰς ἄλλα γένη.

§. 21.

Γ. Ἡ διανομὴ τῆς ἐργασίας εἶναι εἰς τὰ τεχνουργεῖα πολ-
λὰ ἑσιώδης. Δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ ἀπαιτῆται, μήτε εὐκόλον νὰ
εὐρεθῆ, εἰς τεχνίτης νὰ ἐργάζηται εἰς πολλὰ πρᾶγματα ἀνή-
κοντα εἰς ἓν ἔργον, μὲ τὴν αὐτὴν ἐπιτηδειότητα καὶ ὠραιότητα.
Ὅθεν εἶναι καλλίτερα, εἰς τὰ μέρη τῆ ὅλα ἐργάζονται ὑπὸ δια-
φόρων ἀνθρώπων, ὥστε ὁ αὐτὸς τεχνίτης νὰ ἐργάζηται πάντοτε
τὴν αὐτὴν ἐργασίαν. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἐξασκεῖται πολὺ
εἰς τὴν τελειοποίησιν αὐτῆς, καὶ ἐργάζεται ἐπομένως ταχέως καὶ
καλῶς. Διὰ νὰ φέρωμεν εἰς τὸ ἐν παράδειγμα, ἄς λάβωμεν
τὸ τεχνουργεῖον τῶν βελόνων, ἐν ᾧ εἷς ἄνθρωπος κόπτει τὸ σύρ-
μα πάντοτε εἰς ἰσομήκη τμήματα, ἄλλος ὀξύνει τὸ κεκομμένον
σύρμα, διὰ νὰ ἀκονήσῃ τὴν χοντρὴν ἄκρην διὰ τὸ κομπίον,
ὁ τρίτος βάλλει τὸ κομπίον κ. τ. λ. Εἰς αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ
πᾶν κερδαίνει πολὺ. Τὸ αὐτὸ γίνεται, ὡς εἶναι γνωστὸν καὶ εἰς
τὴν κατασκευὴν τῶν ὠρολογίων εἰς Νερσιατέλ καὶ Γένφην, ὅ-
πε ἕκαστον μέρος τῆ ὠρολογίᾳ κατασκευάζεται ὑπὸ χωρισῆ τε-
χνίτη.

§. 22.

Δ. Ἡ ἐργασία πρὸς τέτοις δὲν πρέπει νὰ εἶναι περιορισμένη
διὰ συσημάτων τεχνίτων (ἐσναφίων). Ἐπρεπεν ἐν πάσῃ πολιτείᾳ
καὶ ἀφίνωσιν ἐλεύθερον τὸν δυνάμενον ἐργάζεσθαι εἰς κᾶν ἐί-
δος ὁποιασδήποτε χρησίμης τέχνης. Ἀνίσως δεικνύη ἐπιδεξιό-
τητα καὶ ἐργάζηται διὰ τὰ τεχνουργεῖα, ἢ καὶ διὰ τὴν ἄμεσον χρη-
σιν τῶν δεομένων τῆς τέχνης τε, ἄς μὴ τὸν καθυποβάλλωσι διὰ
πολὺν καιρὸν εἰς τὴν ἐπιβλαβῆ καταδυνασειάν τῶν συσημάτων
(ἐσναφίων) τῆ παλαιῆ καιρῆ, τὰ ὅποια δὲν ἀρμόζουσι νῦν εἰς
τὸν αὐτὸν βαθμὸν ὡς τὸ πάλαι.

§. 23.

Ε. Σημειωτέον δὲ ἔτι, ὅτι ἡ εἰλικρίνεια εἰς τὰ τεχνουργεῖα
εἶναι

εἶναι τὸ πρῶτισον ἀπαιτούμενον, εἰάν πρέπει νὰ εὑρίσκωνται δια πάντα ἀγορασαὶ τῶν πραγματειῶν τε. Δὲν πρέπει εἰς αὐτὰ νὰ ἔχη χώραν καμμία νόθευσις, ὡς π.χ. ποταπότερον μαλλίον, ὀλιγότεραι κλωσαὶ εἰς ἓν δεμάτιον νήματος, ἀπὸ ὅσας εἶναι συνήθεια κ.τ.λ. Τοιαῦται ἀπάται βλάπτουσιν ἰπερβολικὰ τὸ δι' αὐτὰς ἐνοχοποιούμενον τεχνουργεῖον. Πᾶσα καλὴ δημόσιος ἐξουσία ἐκάστου τόπου, ἔπρεπε νὰ ἐπαγρυπνῆ κατὰ πολλὰ εἰς τοιαύτας ἀπάτας, διότι ὁ ξένος, ὅστις θέλει τὰς καταλάβει ἀνευ ἀργοπορίας, πολλὰ εὐκολὰ θέλει παραιτηθῆ ἀπὸ τῆ νὰ ἀγοράσῃ πλέον τὰς πραγματείας αὐτῆ τῆ τεχνουργεῖα, καὶ θέλει τὰς ζητήσῃ ἴσως εἰς ἄλλον ξένον τόπον.

§. 24.

Τὰ τεχνουργεῖα διαιροῦνται εἰς δύο εἶδη, ἢ γινε εἰς ἐργαζόμενα διὰ τὰς κοινὰς χρείας τῆ ἀνθρώπου, καὶ εἰς ἐργαζόμενα διὰ τὴν πολυτέλειαν, καὶ ἐν γένει διὰ τὴν πλεσιωτέραν κλάσιν τῶν ἐγκατοίκων τόπου τινός.

Τὰ τεχνουργεῖα τῆ πρώτης εἰδὸς εἶναι τὰ πλέον βιωτὴ δι' ἓνα τόπον, καὶ διαρκῆσι συνήθως ἀσφαλέερα, παρὰ τὰ τῆ δευτέρας εἰδὸς, τὰ ὅποια τὸ πλειότερον μέρος τῶν ἀνθρώπων δὲν τὰ χρειάζεται, καὶ ἐπομένως δὲν ζητῶνται ὑπ' αὐτῶν, ὅταν δὲν ζῶσιν εἰς κάποιαν εὐτυχίαν, καὶ ἔχοντες χρήματα δύνανται νὰ τὰ σερηθῶσι, χωρὶς νὰ αἰσθανθῶσιν ἐνόχλησιν. Πᾶς ἄνθρωπος ὅμως ἔχει χρείαν π.χ. ἀπὸ ἐνδύματα, διὰ τὰ ὅποια πρέπει νὰ ζητήσῃ τὸ ῥέχον εἰς τὰ τεχνουργεῖα τῶν ῥύχων. Τῆτο θέλει τὸ κάμει ὁ ἐγκατοικὸς ἐκάστου τόπου, ἔχων τὴν κυβέρνησιν τε, τὸσον εὐκολώτερα, εἰάν ἀγαπᾷ τὴν καθαρότητα.

Ἐμπόριον Διάμεσον.

§. 25.

Τῆτο τὸ ἐμπόριον καταγίνεται μὲ τὰς πραγματείας, τὰς κατασκευαζόμενας ἐν τινι τόπῳ, διὰ νὰ πωληθῶσι πάλιν εἰς ἄλλα ἔθνη. Ἐπειδὴ δὲ αὐτὸ συνυπακίεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τοῖς

εἰς τὸ Παραγγελματικὸν (Κομισιὸν) καὶ εἰς τὸ Διαπραγματικὸν ἐμπόριον (Σπενδιτζιὸν), διὰ τῆτο χωρὶς νὰ εἶπω τὶ πλεον ἱπερὶ τῆ Διαμέσε ἐμπορίας, θέλω νὰ ὁμιλήσω ἐξαιρετικῶς περὶ αὐτῶν τῶν δύο εἰδῶν τῆ ἐμπορεύεσθαι.

Ἐμπόριον Παραγγελματικόν.

§. 26.

Τὸν παλαιὸν καιρὸν διὰ τὴν τότε κατάστασιν τῶν πραγμάτων, διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν ταχυδρόμων, τῶν καμπιάλων καὶ τῆς ἀμοιβαίας κοινωνίας τῶν τόπων, δὲν ἦτον δυνατὸν νὰ ἐνεργήσῃ τις αὐτὸ τὸ ἐμπόριον. Εἰς δὲ τὰς ἡμετέρας καιροὺς, εἰς τὰς ὁποίας ἐν γένει τὰ μέσα τῆ πραγματεύεσθαι πολλὰ εὐκολύνθησαν καὶ ἐπολλαπλασιάσθησαν, αὐτὸ τὸ ἐμπόριον κατέστη τὸ πρῶτον ἀντικείμενον τῶν ὑποθέσεων τῆ πραγματευτῆ.

§. 27.

Τὸ Παραγγελματικὸν ἐμπόριον συνίσταται εἰς τῆτο, εἰς πραγματευτῆ εἰς ἓνα ξένον τόπον ἀγοράζει πραγματείας διὰ λογαριασμὸν ἑνὸς ἄλλου κατοικοῦτος εἰς τόπον τινὰ ἐμπορικὸν μακρὰν ἀπέχοντα, τὰς ὁποίας παρήγγειλεν αὐτῷ διορίσας καὶ τὴν τιμὴν των. Ὁ Πραγματευτῆ ἐκεῖνος, ὃς τις δίδει τὴν παραγγελίαν πρὸς τινὰ τῶν ἀνταποκριτῶν τε, λέγεται **Παραγγέλλων** (Committent), ἔ δὲ δεχόμενος καὶ ἐκτελῶν αὐτήν, **Παραγγελλόμενος** (Commissiionair).

§. 28.

Ἐπόμενον εἶναι, τὸ νὰ ἀνταμείβηται ὁ Παραγγελλόμενος, ὃς τις ἀναδέχεται τὸν κόπον νὰ ἀγοράσῃ αὐτὰς τὰς πραγματείας, καὶ πολλάκις πληρώνει ἐξ ἰδίων τε, πρὶν ἔλθωσι τὰ ἐμβάσματα. Διὰ τῆτο εἰσῆχθη εἰς τὴν συνήθειαν, τὸ νὰ δίδωνται αὐτῷ 2 εἰς τὰ ἑκατὸν τῆς ποσότητος τῆς τιμῆς τῶν πραγματειῶν, ἐπὶ τῆ Παραγγέλλοντος δι' αὐτὰς. Ἡ ἀμοιβὴ αὐτῆ διὰ τὸν κόπον τε λέγεται **Προμήθευτρον**: (Provision)!. Εὐρίσκονται πραγμα-

τευ-

τεύται ικανοί, μάλιστα εἰς τὰς μεγάλας ἐμπορικὰς Ἀγορὰς, οἱ
τινες ἀναδέχονται αὐτὸν τὸν κόπον εὐθηνότερα, διὰ νὰ κερ-
δήσωσι τὸ προμήθευτρον. ἀντ' αὐτῆς ὁμῶς ζητῶσι νὰ ἀπατήσωσι
τὸν Παραγγέλλοντα κατ' ἄλλον τρόπον, π.χ. εἰς τὰς τιμὰς
τῶν πραγματειῶν, εἰς τὰ μὴ πληρωθέντα ἴσως, λογαριαζόμε-
να δὲ μεσιτικά κ.τ.λ. Ἐν γένει αὐτῇ ἡ ἀπάτη εἶναι πολ-
λὰ κοινὴ εἰς τὸς λογαριασμοὺς τῆς ἀγορᾶς καὶ τῆς πωλήσεως,
τὴν ὁποίαν ὀνομάζουσιν οἱ πραγματευταὶ κόψιμον εἰς τὴν τιμὴν.

§. 29.

Τρώντι διὰ τὸν πραγματευτὴν εἶναι πολλὰ ἀρμόδιον, τὸ
νὰ ἠμπορῇ νὰ πραγματευῆται ἐν παντὶ τόπῳ, ὅπου ἔχει τινὰ ἀ-
σφαλῆ ἀνταποκοιτὴν, χωρὶς νὰ ἰπόκηται εἰς τὴν δυσάρεστον ἀ-
νάγκην, τῆ νὰ ταξειδεύσῃ μόνος ἐκεῖ, διὰ νὰ ἀγοράσῃ πραγ-
ματείας, ἢ νὰ πωλήσῃ τὰς ἐδικὰς τε. Τὸ παραγγελματικὸν
ἐμπόριον λοιπὸν διαιρεῖται εἰς ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως πα-
ραγγελίας. Ὅταν τις πραγματευτὴς ἀγοράσῃ πραγματείας ἐκ
παραγγέλματος ἄλλου τινὸς πραγματευτῆ, ζῶντος εἰς τόπον μα-
κρυνόν, τότε ὀνομάζεται αὐτὸ, Παραγγελία ἀγορᾶς,
ὅταν δὲ σαλώσιν αὐτῷ πραγματείας ὑπ' ἐκείνου διὰ νὰ τὰς πω-
λήσῃ, ὀνομάζεται, Παραγγελία πωλήσεως.

§. 30.

Εἰς τὰς μεγάλας ἐμπορευομένας πόλεις αὐτὸ τὸ ἐμπόριον εἶ-
ναι πολλὰ σημαντικόν, καὶ ὅσοι ἐμπορικοὶ οἴκοι πλέσιοι καὶ
ἀσφαλεῖς, μὲ μεγάλην πίσιν (Credit) κίμνυσιν μεγαλώτατα συναλ-
λάγματα μὲ τὰ ἔξω μέρη, καὶ ἔχουσιν ἐκεῖ ἀσφαλεῖς ἀνταποκοι-
τάς, κερδαίνουνσι δι' αὐτῆς τῆς ἐμπορίας μεγάλας ποσότητας. Αὐ-
τὸ γίνεται κατ' ἐξοχὴν εἰς τὰς μεγάλας Ἀγορὰς, καθὼς εἶναι π.χ.
μία ἢ πόλις Ἀμβέργον. Ὀλόκληρα φορτία πλοίων ἀπὸ παν-
τὸς μέρους τῆς δια-ναυτιλίας πραγματευομένους κόσμου, σέλλονται
πρὸς ἐμπορικὰς οἴκους τῆς Ἀμβέργου, οἱ ὅποιοι ἔπειτα φροντί-
ζουσιν νὰ πωλήσωσι τὸ φορτίον. Ὅταν αὐτὸ συνίσταται εἰς εἶδη εὐ-
κολοπώλητα, ἀπολαμβάνει ὁ Παραγγελλόμενος ἐκ τῆς, ὁμῶς
μὲ τὸ προμήθευτρον καὶ ἄλλα ἔξοδα, (τὰ ὁποῖα συμβαίνουνσι συ-
νή-

γίθως ἀλλὰ πολλάκις δὲν ἐξοδεύονται, πάντοτε ὅμως λογαριάζονται εἰς τὸν Παραγγέλλοντα,) πολὺ κέρδος. κατὰ τὸ 1795, ἕως περὶ τὰ μέσα τῆ 1799 ἔτρε ἐσάλησαν εἰς Ἀμβέργον πολλὰ φορτία πλοίων μὲ καφφέν καὶ ζάχαριν, διὰ νὰ πωληθῶσιν ἐκεῖ. Εἰς τὰς τότε διὰ τὸ Ἀμβέργον ἐπικερδεῖς ἐμπορικὰς σχέσεις, ἠδύνατο ὁ ἐκεῖ Παραγγελλόμενος νὰ πωλήσῃ διὰ μιᾶς ὅλον τε τὸ φορτίον μὲ μετρητὰ, καὶ μὲ τὰ ἐξ αὐτῶν ληφθέντα χρήματα νὰ ἐκτοκίσῃ (σκοντρίρη), ἕως ὅτε νὰ πληρωθῶσιν εἰς τὸν Παραγγέλλοντα.

§. 31.

Συνήθεια εἶναι εἰς τὰς παραγγελίας τῆς πωλήσεως, ἡ Παραγγέλλων, ὅταν ἐλλήτῃ τὴν παραγγελίαν, νὰ σύρῃ καμπιάλας διὰ τὰ δύο τρίτα, καὶ ἐνίοτε τὰ τρία τέταρτα τῆς τιμῆς τῆ φορτίου, τὰς ὁποίας ἀποδέχεται ὁ Παραγγελλόμενος. Αὐταὶ αἱ καμπιάλας ἐκδίδονται συνήθως εἰς ἀρκετὰ διεξοδικὴν διορίαν, καὶ ὅταν αἱ πραγματεῖαι εἶναι εὐκολοπώληται μὲ μετρητὰ, δύνανται ὁ Παραγγελλόμενος νὰ μεταχειρισθῇ τὴν ποσότητα εἰς τὰς ἐποθέσει τε μὲ πολλὴν ὠφέλειαν, πρὶν ἔλθῃ ἡ διορία τῆς ἐπ' αὐτῆ ἀποδεχθείσης καμπιάλης. Περὶ τῶν καμπιάλων θέλω ὁμιλήσει κατωτέρω, ὅπως θέλει γένη σαφέστερον τὸ ἐδῶ λεγόμενον.

§. 32.

Καθ' ὅσον καιρὸν αἱ τῆς ἀγορᾶς παραγγελίαι γίνονται μὲ σαλμένα μετρητὰ εἰς χρήματα, ἢ εἰς καμπιάλας, ὁ Παραγγελλόμενος ἔχει καλὸν ἔργον, καὶ τὸ κέρδος τε εἶναι βέβαιον. Τέτο ὅμως δὲν εἶναι πάντοτε μόνιμον. Πραγματευταί, οἳ τινες ἔκαμαν πολὺν καιρὸν συναλλάγματα μεταξύτων μὲ ἐμπισοσύνην καὶ ἀμοιβαίαν εὐχαρίστησιν, πρέπει ἐπομένως νὰ ἐμπιστεύωνται πρὸς ἀλλήλους, καὶ νὰ δίδωσιν ὁ εἰς τῷ ἄλλῳ σημαντικὴν πίσιν, τὴν ὁποίαν δὲν τὴν ἔδοσαν εἰς ἄλλον τινά. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ πραγματευτῆς Ἀγορᾶς τινὸς λαμβάνει ἀπὸ τὸν μακρυνὸν ἀνταποκριτήν τε, τὸν ἕως τότε πάντοτε ἀσφαλῆ, παραγγελίαν νὰ ἀγοράσῃ ποσότητα τινὰ πραγματειῶν, ὑποσχομένον, νὰ ἐμβάσῃ εὐθύς εἰς καμπιάλας τὰ δι' αὐτὰς δοθέντα.

Η

Ἡ παραγγελία λοιπὸν ἐκτελεῖται, καὶ αἱ πραγματεῖαι ἐλλογονται. Αἱ δὲ ὑποσχεθεῖσαι καμπιῶλαι διὰ τὸ ἔμβασμα, ἢ ἔρχονται μόνον κατὰ μέρος, ἢ ἐδόλως, καὶ τελευταῖον χρεωκοπεῖ ὁ παραγγέλλων. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἤμπορεῖ ὁ Παραγγελλόμενος νὰ λάβῃ μεγάλην ζημίαν.

§. 35.

Ὡσαύτως καὶ εἰς τὰς παραγγελίας τῆς πωλήσεως δὲν ἔχει τις πάντοτε τὴν αὐτὴν ἀσφάλειαν, καθὼς ἔπρεπε νὰ πιεσθῇ εἰς τὴν πρώτην προσβολήν. Κατ' ἐξοχὴν ὅμως οἱ ἀρξάμενοι ἐμπορίων τι, καταντῶσιν εἰς κίνδυνον νὰ ἀπατηθῶσι. Προσέρχονται δηλαδὴ πρὸς αὐτὰς ξένοι πραγματευταί, καὶ ἐρωτῶσι, πόσα ἤμπορεοῦσι νὰ σῶσιν ἐπάνω εἰς τὴν τιμὴν τῆς φορτίου, τὸ ὁποῖον ἐλλεσει πρὸς αὐτὰς. Ζητῶσιν ἐν συνήθειᾳ τρία τέταρτα, γενικῶς ὅμως ὅσα τοῖς δώσει τις. Νέοι πραγματευταί, οἳ τινες ποῦθῶσι νὰ κάμωσι συναλλάγματα, δέχονται τοιαύτας ζητήσεις, ἐπ' ἐλπίδι, ὅτι εἶναι σκεπασμένοι διὰ τῆς πρὸς αὐτὰς ἐρχομένης φορτίου, καὶ προσδοκῶσι μεγάλα κέρδη. Παρόρησιάζεται λοιπὸν τὸ ἀποδεικτικὸν γράμμα τῆς φορτίου (Poliza de Carico, Connoissement) μὲ τὰς συρθείσας καμπιῶλας ἐπάνω τῆς τιμῆς τῆς φορτίου, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν προγεγονυῖαν συμφωνίαν ἀποδέχονται χωρὶς ἀναβολῆς. Ἀλλὰ δὲν εἶναι πολλὰ σπάνιον, τὸ νὰ ἔλθῃ τὸ πλοῖον αὐτὸ μὲ τὸ φορτίον πολλὰ ἀργά, καὶ ἐνίοτε τόσον ἀργά, ὥστε αἱ καμπιῶλαι πρέπει νὰ πληρωθῶσι πρὶν φθάσῃ τὸ πλοῖον. Ἀνίσως λοιπὸν ὁ Παραγγελλόμενος δὲν ἔχει ἔτοιμα μετρητὰ, καταντᾷ πολιῶκίς μόνον διὰ τῆς εἰς ἀπορίαν μεγαλωτάτην, καὶ πρέπει νὰ ἐφεύρῃ πᾶν μέσον, διὰ νὰ εὔρῃ χρήματα, ἕως ὅτε νὰ ἔλθῃ τὸ περιμενόμενον φορτίον. Τέτε δὲ ἐλθόντος, φαίνεται ὅτι δὲν εἶναι τόσαι καὶ καλαὶ πραγματεῖαι, ὡς ὑπεσχέθη ὁ ἀποσείλας αὐτὰς νὰ πωληθῶσι. Τελευταῖον ἀποδεικνύεται, ὅτι ἡ ἐνταῖς καμπιῶλαις πληρωθεῖσα ποσότης ὑπερβαίνει πολλὰ τὴν ποσότητα τῶν πραγματειῶν, καὶ ὁ Παραγγελλόμενος ἐπεριπαίχθη, εἰς δὲν ἔχη εὐκαιρίαν νὰ σκεπασθῇ κατὰ τινα ἄλλον τρόπον διὰ τὴν ἣν ἔλαβε ζημίαν. Ἐκ τῆς βλέπομεν, ὁποῖα προσοχὴ εἶναι καὶ ἐν τῆτι εἰς τὸν πραγματευτὴν ἀναγκαία.

§. 34.

Οἱ φόβοι καὶ κίνδυνοι εἰς τὰς παραγγελίας τῆς ἀγορᾶς εἶναι τόσον διὰ τὸν Παραγγέλλοντα, ὅσον καὶ διὰ τὸν Παραγγελλόμενον πολλὰ μεγάλοι. Διὰ μὲν τὸν πρῶτον, ἐπειδὴ ἔμπορεῖ νὰ καταντήσῃ εἰς ἀγοράσας τοιῦτες, οἱ ὅποιοι λαμβάνοντες μετὰ χαρᾶς τὰ ἐμβάσματα ἀγοράζουσι δι' ἓν μέρος τῆς ποσότητος πραγματείας ἀχρείας, τὰς λογαριάζουσι εἰς μεγαλητέρας τιμὰς, παρὰ ὅπως τὰς ἠγόρασαν, καὶ ἐν γένει μεταχειρίζονται εἰς αὐτὸν πολλές δόλεις καὶ ραδιουργίας, παραβάντες ἅπασι τὴν τοῖς πραγματευταῖς ἀναγκαιοτάτην εἰλικρίνειαν. Διὰ δὲ τὸν δεύτερον, καὶ διὰ τὰς ἤδη μὲν ῥηθείσας αἰτίας, ἀλλ' ἔτι ἐπειδὴ ἔχει ἐνίοτε νὰ κάμῃ μὲ τοιῦτες Διαπομπὰς (σπεδιτόρες), οἱ ὅποιοι ἔχουσιν ἄλλας ἐμπορικὰς σχέσεις μὲ αὐτὸν τὸν Παραγγέλλοντα, καὶ ἂν τύχῃ αὐτὸς νὰ χρεωκοπήσῃ, κρατῶσι τὰς ἔτι εἰς χεῖρας των εὐρισκομένας πραγματείας διὰ λογαριασμῶν των, χωρὶς νὰ τὰς ἐπιστρέψωσι εἰς τὸν Παραγγελλόμενον, ὅστις τὰς ἠγόρασε διὰ τὸν χρεωκοπήσαντα μὲ ἰδιά τε χρήματα. Τοιαῦτα συμβεβηκότα συμπίπτουσιν εἰς τὸ ἐμπόριον συχνότερα, παρ' ὅτι ἠθέλε τις σοχασθῆ, καὶ ὁ πραγματευτῆς καλῶς ποιεῖ νὰ προσέχῃ ἐν παντὶ καιρῷ ἀπὸ τὰ τοιαῦτα.

§. 35.

Κατὰ τὸν συνήθη δρόμον τῆ ἐμπορίας, αἱ μακρόθεν σελλόμεναι πραγματεῖαι εἰς τινα Ἀγορὰν, δὲν ἔπεται ὅτι ἠμπορῶσι νὰ πωλῶνται εὐθὺς μὲ μετρητὰ, διότι εἰς τὰς ἐμπορευομένας πολιτείας τὰ χρήματα ἔχουσι μεγάλην τιμὴν, καὶ καθ' εἰς τὰ μεταχειρίζεται μὲ ὄφελος ὅσον καιρὸν δύναται. Οἱ Παραγγελλόμενοι λοιπὸν πολλάκις βιάζονται νὰ πωλήσωσι ἐπὶ πίσει (βερεσέ) τὰς εἰς αὐτὰς σελεύσας πραγματείας, ἢ ὅποια ποτὲ μὲν δίδεται μὲ διορίαν διεξοδικήν, ποτὲ δὲ μὲ σύντομον. Τῆτο συνίσταται κυρίως εἰς αὐτὰς τὰς πραγματείας. Διότι ἄλλαι μὲν πωλῶνται ἐπὶ πίσει ἐνὸς μηνός, ἄλλαι δὲ τριῶν, ἔξ μηνῶν καὶ ἔτι διεξοδικώτερον, καθὼς συνηθίζεται ἐν ἐκάσῃ ἐμπορικῇ πόλει. Ἀλλ' ὁ ξένος Παραγγέλλων δὲν γνωρίζει αὐτὰς τὰς ἀγοράσας τῶν πραγματειῶν τε, ὅθεν μήτε δύναται νὰ κρίνῃ, ἂν αὐτοὶ εἶναι

ικανοί, ἢ θέλῃσι νὰ πληρώσωσι τὰς ἀγορασθείσας πραγματείας ἐλθέσης τῆς διορίας. πρέπει λοιπὸν νὰ ἀφεθῆ μόνον εἰς τὴν σύ-
νεσιν καὶ γνῶσιν τῶ αὐτῶ Παραγγελλομένε.

§. 36.

Τῆτο ὁμως διὰ τὸν Παραγγέλλοντα εἶναι δυσάρεστον, καὶ εὐ-
ρίσκεται πάντοτε εἰς ἀβεβαιότητα διὰ τὴν ποσότητα τῆς τιμῆς
τῆς ἀγορᾶς. Διὲ νὰ ἀφυγῶσιν οἱ πραγματευταὶ αὐτὴν τὴν
δυσκολίαν, συνεφώνησαν οἱ πλείότεροι, εἰς τὸν συνήθη τρόπον
τῶ ἐμπορῆ, νὰ ἀφίνωσι τὸν κίνδυνον αὐτῆς τῆς πίσεως (τῶ κρεδί-
τε) εἰς τὸν Παραγγελλόμενον, πληρώνοντες αὐτῶ κάποιαν ἀ-
μοιβὴν, ὅς τις τότε ὑποχρεῖται νὰ πληρῶνῃ τὴν ἐκ τῆς δοθεί-
σης πίσεως καθ' οἷονδῆτινα τρόπον γινομένην ζημίαν. Αὐτὸ τὸ
ὀνομάζει ὁ πραγματευτῆς Del credere (ὑπὲρ τῶ ἐμπιστεῖειν.).

Κατὰ φυσικὸν λόγον τῶ ἐμπορῆ, ἔπεται, ὅτι ἡ ὑπὲρ τῶ ἐμ-
πιστεῖειν ἀμοιβὴ νὰ εἶναι πολλὰ διαφορετικὴ, κατὰ τὸν μεγα-
λῆτερον ἢ μικρότερον κίνδυνον, τὸν ὁποῖον ἔχει νὰ ἀναδεχθῆ
ὁ Παραγγελλόμενος, εἰς τὰς διαφόρους τρόπους, καθ' ἃς ἐνεργεῖ-
ται τὸ ἐμπόριον. Εἰς μίαν μεγάλην ἐμπορικὴν Ἀγορὰν, ἐν
ἣ ὁ Παραγγελλόμενος πωλεῖ τὰς πραγματείας τῶ ἰδῆ Παραγ-
γέλλοντος εἰς ἐμπορικὰς οἴκας γνωστὰς καὶ πολλὰ ἀσφαλεῖς, ὁ κίν-
δυνος εἶναι πολλὰ ὀλίγος, καὶ ὁ Παραγγελλόμενος τὸν ἀναδέ-
χεται προθύμως πρὸς $\frac{1}{2}$ ἢ 1 τὰ ἑκατόν.

Πολλὰ διαφορετικὸς εἶναι ὁμως ὁ κίνδυνος ὑπὲρ τῶ ἐμπι-
σεῖειν, ὅταν αἱ πραγματεῖαι πρέπει νὰ πωληθῶσιν εἰς δέματα
(βάλλας), καὶ ἐν γένει εἰς μερίδια διηρημένα, κατὰ τὸ ἐνδότε-
ρον τῆς χώρας, πρὸς τὰς πωλῆντας μὲ τὸν πῆχυν καὶ ἐπὶ λεπτῶ.
Καὶ τῆτο πάλιν θεωρεῖται κατὰ τὴν τῶ τόπος ιδιότητα. Ὁ
κίνδυνος αὐτὸς π. χ. εἰς τὴν Γερμανίαν εἶναι πολλὰ διαφορε-
τικὸς τῶ ἐν τῇ Πολωνίᾳ καὶ Ῥωσίᾳ. Διότι δὲν ἠθέλαν εἰρε-
θῶσιν εὐκόλως Παραγγελλόμενοι, οἱ τινες νὰ θελήσωσι νὰ ἐγ-
γνηθῶσι τὸ ὑπὲρ τῶ ἐμπιστεῖειν, διὰ πραγματείας πωλεμένας ἐ-
πὶ πίσει τινὸς τόπος, ὅπῃ πολλὰ ὀλίγον ἐξασκεῖται ἡ δίκη εἰς τὰ
ἐνδότερα. Ἐπειδὴ τίς θέλει νὰ ἀναζητησῇ αὐτὰς τὰς χρεώσας,
καὶ

καὶ νὰ τὰς ἐγκαλέσῃ εἰς τὸ Κριτήριον· ὅταν οἱ ἀγορασαὶ δὲν ἐπιστρέψωσι κατὰ τὴν συνήθειάν των τὸν ἐρχόμενον χρόνον, διὰ νὰ πληρώσωσι τὸ χρέος τῶν πραγματειῶν τῆ παρελθόντος χρόνου, καὶ νὰ ἀγοράσωσι πάλιν γέρας πραγματείας διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος; Ἐν συντομίᾳ αἱ ἀπάται δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τιμωρηθῶσιν ἐκεῖ, ὡς ἐν τῇ λοιπῇ Εὐρώπῃ.

§. 37.

Δὲν εἶναι ὅμως πάντοτε ἡ ἀπάτη κυρίως αἰτία, ὅταν οἱ εἰς τὰ χωρία καὶ εἰς τὰς μικρὰς πόλεις κατοικῶντες ἀγορασαὶ δὲν πληρῶνωσι τὰ χρέη των ἐν τῷ προσήκοντι καιρῷ, ἀλλ' εἶναι ἄλλαι κερδολογίαι (Speculationen) ἐνεργῆσαι τὴν ἀναβολὴν τῆς πληρωμῆς. εἰς αὐτὰς ἀνίκει κατ' ἐξοχὴν τὸ κάμπιον, ὅταν εἶναι πολλὰ μεταβλητὸν, καὶ ποτὲ μὲν ἀναβαίνει, ποτὲ δὲ πίπτει. Ἀνίσως δεικνύει τὸ κάμπιον, ὅτι γίνεται ἐπικερδὲς εἰς τὸν ἐντόπιον, τότε ὁ χρεώσης ἀγοραστής ζητεῖ νὰ ἀναβάλῃ ἔτι τὴν πληρωμὴν καὶ μὲ αὐτὴν τὴν ἐλπίδα τῆ γενησομένης κέρδους ἐνίοτε χάνεται πολὺς καιρὸς.

Σημειωτέον δὲ πρὸς τέτοις, ὅτι ἀφ' ἧ πληρωθῶσιν αἱ πωληθεῖσαι πραγματεῖαι τελείως, ὁ Παραγγελλόμενος δὲν βιάζεται πάντοτε νὰ εἰσάξῃ (ρεμιτιρῇ) τὴν ποσότητά των εἰς τὸν αὐτῆ Παραγγέλλοντα. Εἶναι πολλοὶ ἐκ τῶν πρώτων, οἵτινες ἐν τοιούτοις περιστατικοῖς θέλουν νὰ κρατῶσι τὰ συναχθέντα χρήματα εἰς τὰς ἑαυτῶν ὑποθέσεις, καὶ πάντοτε προφασίζονται, ὅτι τὰ χρέη δὲν ἐπληρώθησαν ἀκόμη. Τοιοῦτοι εἶναι κατ' ἐξοχὴν καὶ οἱ ζητῶντες πάλιν νὰ κερδήσωσιν ἐκ τῆς καμπῆς, οἵτινες μεταχειρίζονται πᾶσαν πρόφασιν, διὰ νὰ βάλωσιν εἰς πρᾶξιν ταύτην τὴν ἐλπίδα.

Ὁ τοιοῦτος τρόπος ὅμως δὲν ἀρμόζει πάντοτε εἰς τὴν πολιτικὴν τῆ ἐμπορίας. Διότι ἀφ' ἧ ὁ Παραγγέλλων μάθη περὶ αὐτῆ, θέλει προσφέρει, εἰ δυνατὸν τὰς ὑποθέσεις τε εἰς ἄλλους.

Ὁ πρώτιστος κανὼν εἰς τὸ ἐμπόριον, εἶναι πίστις καὶ σπεδὴ (ὀγληγοράδα). Ἐάν τις Παραγγελλόμενος θέλῃ νὰ ὑποχρεώσῃ τὰς ἀνταποκριτάς τε, καὶ νὰ ἐλκύσῃ καὶ ἄλλους πρὸς ἑαυτὸν, πρέ-

πει μὲ τρόπον κομψὸν νὰ προφθάνῃ τὸν αὐτῷ Παραγγέλλοντα μὲ τὰ ἐμβάσματα, ἐν ᾧ αὐτὸς ἔτι δὲν ἔχει λόγον γὰ τὰ προσ-
μένη. Οὕτω θέλει δυνηθῆ νὰ συστήσῃ μᾶλλον ἑαυτὸν, καὶ νὰ
αὐξήσῃ τὸ ἐπιτηδεύμα τε μὲ τρόπον ἐπωφελέστατον.

Ἐμπόριον Διαπεμπτικόν.

§. 58.

Τὸ Διαπεμπτικὸν ἐμπόριον ἐξηγεῖται ἱκανῶς ἐκ τῆ ὀνόματός
τε, καὶ δὲν εἶναι ἄλλο τι, εἰ μὴ τὸ νὰ δέχηται τις πραγματεί-
ας, αἱ ὁποῖαι εἶναι κτῆμα ἄλλου τινός, διὰ νὰ φροντίσῃ νὰ τὰς
ἐξαποσείλῃ πρὸς ἄλλον τρίτον, κατοικῶντα εἰς τόπον ἀπέχοντα
ἀπ' αὐτῷ. Ὁ ἄνθρωπος, ὃς τις ἀναδέχεται αὐτὴν τὴν φροντί-
δα διὰ λογαριασμόν ξένον, λέγεται Διαπομπός (Spéditeur).

Ἐκ τῆς βλέπομεν, ὅτι αὐτὸ τὸ ἐμπόριον δὲν εἶναι κυρίως ἄ-
ξιον νὰ ὀνομάζῃται ἐμπόριον, ἐπειδὴ ὁ Διαπέμπων δὲν γίνεται
κύριος τῶν πρὸς διαπέμψιν παραδεδομένων πραγματειῶν, καὶ
λοιπὸν δὲν ἠμπορεῖ μήτε νὰ τὰς πωλήσῃ, μήτε νὰ κίμῃ μὲ αὐ-
τὰς ἔργον τι ἐμπορικόν, ἀλλ' ὀφείλει νὰ ἀκολουθήσῃ μόνον κατὰ
τὰς παραγγελίας, ἃς λαμβάνει παρὰ τῆ σέλλοντος αὐτῷ τὰς
πραγματείας πρὸς διαπέμψιν. Ὅθεν τὸ ἔως ὀνομαζόμενον
Διαπεμπτικὸν ἐμπόριον ἠδύνατο κάλλιον νὰ συναριθμηθῇ μὲ
τὰ βοηθητικὰ ἐπιτηδεύματα τῆ ἐμπορίας. Ἐπειδὴ ὅμως εἶναι
πραγματευταί, οἵτινες διαπέμψουσι ποῖλα, καὶ ἐξ αὐτῶ τῆ ἔρ-
γῃ ἀπολαμβάνουσι τὸ πλεῖστον τῆ κέρδους των, ὥστε τὸ κίμῃουσι
σχεδὸν ὡς ἴδιον καὶ μόνον ἐμπόριόν των, τυχὸν ἐκ τῆς προ-
ῆλθε τὸ νὰ τὸ ὀνομάσωσιν ἐμπόριον, καὶ πρὸς τέτοις τὸ πρᾶγ-
μα δὲν συνίσταται εἰς τὸ ὄνομα.

§. 59.

Αὐτὸ τὸ ἐμπόριον εἶναι πολλὰ παλαιὸν, καὶ δύναται νὰ
θεωρῆται ὡς ἠνωμένον μὲ τὸ Οἰκεῖον ἐμπόριον. Διότι μ' ὅλον
ὅπῃ τὸν παλαιὸν καιρὸν οἱ πραγματευταί ἐταξείδευον μόνοι μὲ
τὰς πραγματείας των, καὶ ἐπομένως δὲν ἐχρειάζοντο τινὰ κυρί-
ως Διαπομπὸν, ἐβιάζοντο μ' ὅλον τῆτο ἐνίοτε διὰ μίαν ἢ ἄλλην
δέλευ-

δέλευσιν νὰ ζητήσωσι τὴν βοήθειαν ἐνὸς ἐγκατοίκου τῆς τόπης, ἢ τῆς πόλεως, δι' ἧς ἦτον ὁ δρόμος. "Ὅθεν ἐγνώριζαν ἀνθρώπους τινὰς, εἰς τὰς ὁποίας ἔπειτα διὰ τινὰ εὐκαιρίαν ἐνεπίσεινον τὰς πραγματείας των διὰ νὰ τὰς πέμψωσιν ἐκεῖθεν ἀλλαχόσε, ἐν ᾧ αὐτοὶ ἠδύναντο νὰ ὑπάγωσι δι' ἄλλης ὁδοῦ, διὰ νὰ πραγματευθῶσιν εἰς ἄλλον τόπον.

Καὶ τὸν παλαιὸν καιρὸν αὐτὸ τὸ ἐμπόριον ἦτον πολλὰ μέγαλον. Διότι εἶναι γνωστὸν, πόσον πολὺ ἐνεργεῖτο διὰ ξηρᾶς εἰς τὴν Ἰνδίαν, πρὶν ἔμβη εἰς πράξιν ὁ κατ' εὐθείαν δρόμος διὰ θαλάσσης εἰς αὐτὰς τὰς τόπας, οἱ ὁποῖοι ἀνέκαθεν ἦσαν ἐσιώδεις δι' αἰτίαν τῆς ἐμπορίας. Ἐὰν καρδιάνια μετὰ πλείσια φρογία των ἐνήργουν ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἐμπόριον Διαπεμπτικόν, τὸ ὁποῖον τότε εἰς πολλὰς χώρας καὶ πόλεις ἔδωκε μεγάλην λαμπρότητα, αἵ τινες ἐξ ὧν ἔλειψε πλέον αὐτὸ τὸ ἐμπόριον, ἅπασαι ὀλόκληραι ἢ ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἠφανίσθησαν. Βλέπομεν λοιπὸν πόσον ἐσιώδες εἶναι αὐτὸ τὸ ἐμπόριον διὰ μίαν χώραν, κατ' ἐξοχὴν δὲ δι' ἐκείνας τὰς πόλεις, αἱ ὁποῖαι πρὸ πάντων ἔχουσι νὰ κάμωσι μὲ αὐτὸ, καὶ δὲν ἐπρεπέτις νὰ θαναμάξῃ, ἀνίσως οἱ Κυρίαρχοι πολιτείας τινὸς κατέβαλον μεγάλην ἐπιμέλειαν, διὰ νὰ αὐξήσωσιν ἄριστα αὐτὸ τὸ ἐμπόριον εἰς τὴν ἐπικράτειάν των, μάλιστα εἰς τὸ ἐνδότερον μεγάλῃς τινὸς πολιτείας. Τῆτο ὑπάρχει δέβαια ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν εἰς πολιτείας καλῶς διοικημένας, καὶ ὑφ' ἓνα μόνον Κυρίαρχην ἀνηκέσας, ἔχι δὲ καὶ εἰς τινὰ χώραν, ὅπου πολλοὶ μεγάλοι καὶ μικροὶ ἡγεμόνες γείτονες φυλάττεσιν ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον διαφόρους κανόνας.

§. 40.

Αἴτη εἶναι κυρίως ἡ αἰτία, διὰ τὴν ὁποῖαν κατὰ τὰς μέσας καιρὸς ¹⁾, ὅτε τὸ ἐμπόριον ἄρχισε νὰ ἀκμάξῃ εἰς τὴν Γερμανίαν, διαταράχθη τόσον πολλὰ κατὰ πάντα τρόπον, εἰς τὰς μεγάλας καὶ μικρὰς ποταμοὺς τῆς Γερμανίας, καὶ εἰς τὰς δημοσίας δρόμους, ἢ τὴν ἐλάχιστον ἐυσκολεύθη ὑπερβολικᾶ. Ὅς τις εἶχεν ἐν λησοφρέριον, καὶ ἐκεῖθεν ἔφθανε τὰς ποταμοὺς, ἢ τὰς

¹⁾ Κατὰ τὸν 14^{ον} καὶ 15^{ον} αἰῶνα.

ἢ τὰς δημοσίας δρόμους, δι' ὧν διέβαινε τὸ ἐμπόριον, ἐξήτει ἐκείναι ἐκθλίψη παρὰ τῶν πραγματευτῶν ὅσα ἤθελε δυνηθῆ. Δὲν ἐτόλμα ὅμως νὰ ἐκφοβίση ὀλοτελῶς τὸν ἐκεῖθεν διαβαίνοντα πραγματευτὴν μὲ τὰς πραγματείας τε, διὰ νὰ μὴ ἔλθῃ πάλιν, ἐπειδὴ διὰ τῆς ἐλλείψεώς τε δὲν ἤθελε δυνηθῆ πλέον νὰ ἐκθλίψη τί. Τὸ ἐμπόριον ὅμως κατὰ πολλὰ ἐζημιῶτο.

§. 41.

Διωρίσθησαν λοιπὸν Τελώνια (Κεμέρκια), καὶ ἐφευρέθησαν ἄλλαι διατάξεις, αἱ ὁποῖαι διετάραττον πολλὰ τὸ ἐμπόριον. Ἐξ αὐτῶν ἦτον εἰς τὰς ἐνδοτέρας Γερμανικὰς πόλεις, τὰς ὁπωσῶν σημαντικὰς τὸ Δίκαιον τῆς Ἐκφορτίσεως¹). Αὗται αἱ πόλεις ἐφρόντισαν, διὰ τῆ ἐκ τῆ ἐμπορίας ἀποκτηθέντος αὐτῶν πλέτε, νὰ ἀπολαύσωσι παρὰ τῶν ἐκάστοτε πτωχῶν Ἀυτοκρατόρων τὸ προνόμιον, ὥσε ὅλαι αἱ ξέναί πραγματεῖαι, αἱ ὁποῖαι ἤθελον νὰ διαβῶσι κατ' εὐθείαν δι' αὐτῶν, ἔπρεπε νὰ πωλιῶνται ἐν τινι διωρισμένῳ καιρῷ, (συνήθως ἐν τρισὶν ἕως ὀκτῶ ἡμέραις). μάλιστα ἐκτείνετο ἀκόμη μακρότερα· αἱ πραγματεῖαι ἔπρεπε νὰ ἐκφορτίζωνται εἰς τινὰς Ἀγορὰς ἐξ αὐτῶν, διὰ νὰ μετακομισθῶσι μακρότερα δι' ἐντοπίων ἀμαξῶν ἢ πλοίων, ὥσε νὰ κερδήσωσι τὸ ἀγώγιον τῆς μετακομίσεως, τὸ ὁποῖον ἐκ τῆτε ἠῦξανε ἐκ ὀλίγον πρὸς ζημίαν τῆ ξένης. Αἴτη ἡ διάταξις σώζεται ἔτι καὶ τῶρα ὡς τὸ πάλαι εἰς πᾶμπόλλαις πόλεις ἐμπορικὰς τῆς Γερμανίας.

§. 42.

Ἐπειδὴ ἡ ὑποδοχὴ καὶ ἡ ἐξαποσολὴ τῶν διερχομένων πραγματειῶν προξενεῖ κόπον εἰς τὸν Διαπομπὸν, καὶ πολλοὶ ζῶσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἐπιτήδευμα, εἶναι ἐπόμενον, τὸ

¹) Stapelgerechtigkeit, ἢ Stapelrecht, ὀνομάζεται τὸ προνόμιον, τὸ ὁποῖον ἔχει τις πόλις, τῆ νὰ ἐκφορτίζωνται ἐν αὐτῇ ὅλαι αἱ ἀλλοχόθεν ἐρχόμεναι πραγματεῖαι, καὶ ἡ νὰ πωλιῶνται ἐκεῖ, ἢ ἐκεῖθεν νὰ μετακομίζωνται μακρότερα εἰς ἄλλας τόπους, ὡς ἐν τῷ αὐτῷ §. ἐξηγεῖται. ὁ μεταφρασθῆς λοιπὸν τὸ ὀνόμασε Δίκαιον τῆς Ἐκφορτίσεως.